

ÚTMUTATÓ az *Aquila* számára készítendő kéziratok szerzőinek

Általános tudnivalók

Az *Aquila* a Magyar Ornithológiai Központ (a későbbi Madártani Intézet) által elindított folyóirat, melyet a Madártani Intézet jogutódja, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium ad ki éves rendszerességgel. A lap eredeti, máshol még le nem közölt vagy közlésre be nem nyújtott, tudományos igényű kéziratokat publikál. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot arra, hogy a természetvédelem vagy az állatvédelem célkitűzéseivel ellentétes módon gyűjtött adatok, kísérletek alapján készített dolgozatok közlését elutasítsa.

A folyóirat elsősorban a hazai, Kárpát-medencei, tágabb körben pedig az európai madártani kutatások legfrissebb és legkiemelkedőbb eredményeinek bemutatását tekinti céljának, ugyanakkor magyar kutatók e régió kívüli vonatkozású anyagának is helyet biztosít. Az évkönyv közlésre elfogad dolgozatokat az ornitológia bármely területéről, de ezen belül azokat a szakterületeket részesíti előnyben, amelyek eredményeikkel segítik a hazai természetvédelmi célkitűzések megvalósítását. Az *Aquila* az ornitológián belül elsősorban a módszertani, ökológiai, konzervációbiológiai, ökofaunisztikai, etológiai, ornitogeográfiai, őslénytani, alkalmazott ornitológiai és madárvédelmi kutatások fóruma kíván lenni. Helyet biztosít azoknak a faunisztikai jellegű közleményeknek is, amelyek állatföldrajzi szempontból jelentős információval gazdagítják a szakirodalmunkat.

A lap magyar vagy angol nyelven teljes közleményként közli a tudományos publikációkban szokásos tagolásban („IMRAD” felosztásban) készült, részletesen bemutatott elméleti vagy megfigyelésen alapuló vizsgálatokat. Amennyiben a közlemény vonatkozásai indokolják, a főszerkesztővel történt egyeztetést követően más világnyelven is megjelentethetők publikációk. A teljes cikkek szövegük nyelvétől függetlenül angol kivonattal jelennek meg. A teljes cikkek formai követelményeinek eleget tevő tudományos igényességgel összeállított átfogó országos, madártani tárgyú időszakos jelentéseknek is helyet biztosítunk. Kisebb terjedelmű közleményeket, a tudományos közönség érdeklődésére számot tartó érdekes megfigyeléseket maximum 2 oldal terjedelmű rövid közlemények formájában jelentetjük meg. A rövid közlemények két nyelven – magyarul és angolul – jelennek meg.

A folyóiratban olyan áttekintő cikkek közlésére is lehetőség van, melyek egy-egy kutatási terület aktuális ismereteit, eredményeit foglalják össze. A lap rendelkezésére álló hely függvényében a főszerkesztővel történt előzetes egyeztetést követően olyan hírek, események, könyvismertetések is közlésre kerülhetnek, melyek a szakközönség érdeklődésére számot tarthatnak.

Több szerzős cikkek esetében kérjük valamennyi társszerző írásos hozzájárulását a kézirat megjelentetéséhez. A szerzők a kézirat közlésre való beküldésével tudomásul veszik, hogy a leközölt cikkek közlési joga felett a továbbiakban a folyóirat kiadója rendelkezik, cikkek vagy cikkrészletek bármilyen formában történő utánközlése a kiadóval történt előzetes egyeztetést igényel.

Kéziratok beküldése és bírálata

Az *Aquilában* megjelenésre szánt közleményeket az alábbiakban részletezett formátumban az *Aquila* főszerkesztőjéhez kérjük eljuttatni magyar vagy angol nyelven, lehetőleg

elektronikus formában (e-mailen vagy elektronikus adathordozón, lehetőleg CD-n). A kézirat szövegét Microsoft-kompatibilis szövegszerkesztővel (.doc vagy .rtf kiterjesztéssel), 12 pont betűmérettel, Times New Roman CE betűtípussal írva dupla sorközzel, A/4 méretre formázva kérjük beküldeni. Kérjük a szövegben a tipizálást (kurzíválás, aláhúzás, kövéren szedés) a címek és alcímek, tudományos nevek és a hivatkozások kivételével. Amennyiben a fenti formátum nem biztosítható, kérjük azt minden esetben a főszerkesztővel előzetesen egyeztetni. Ügyeljünk a magyar nyelv, angol nyelvű kéziratok esetében pedig az oxfordi angol (British English) helyesírási szabályaira és szóhasználatára.

Amennyiben nem lehetséges a kézirat elektronikus változatban történő benyújtása, a kéziratot három jól olvasható, egymással azonos példányban, A/4 méretű lapon dupla sorközzel, két oldalán 2,5 cm-es margóval laponként annak egyik oldalára gépelve vagy kinyomtatva, oldalanként sorszámozva, postán vagy személyesen kérjük a szerkesztőnek eljuttatni (minden példányhoz csatolni kérjük a táblázatokat és ábrákat is).

A kézirathoz tartozó fényképeket vagy ábrákat közlésre alkalmas minőségben, digitális formátumban (.tif vagy jó felbontású .jpg kiterjesztésű állományban) vagy három példányban a közlésre szánt vagy azt meghaladó méretben postai úton juttassák a szerkesztőhöz.

A beküldött kéziratokat a szerkesztőbizottság egyes tagjai szükség esetén külső bírálók bevonásával véleményezik a megjelentethetőség szempontjából. A lektori vélemények és a formai kívánalmak alapján a főszerkesztő dönt a kézirat elfogadásáról, elutasításáról vagy a felmerült kívánalmak figyelembe vételével átdolgozás céljából a szerzőnek történő visszaküldéséről. Az átdolgozásra javasolt kéziratokat a lehető legrövidebb időn belül kérjük visszaküldeni. A szerkesztőség döntése a bírálatok („peer review”) alapján a kézirat megjelentetéséről egyszeri és végleges, a közlemények beküldésével a szerzők vállalják, hogy alávetik magukat a szerkesztőbizottság döntésének.

A kéziratok tartalmi követelményei

A kézirat tagolása, stílusa stb. kapcsán általánosságban a lap újabb számaiban megjelenő cikkek formátuma az irányadó. A kéziratban foglaltak sorrendje és javasolt fejezetei az alábbiak: címloldal a kézirat címével, a szerző(k) adataival, következő oldalon a kivonat (angol nyelven), új lapon folytatólagosan a kézirat szövege kövéren szedett alcímekkel fejezetekre tagolva (bevezetés, anyag és módszer, eredmények, megbeszélés/értékelés, köszönetnyilvánítás, irodalomjegyzék), melyet a táblázatok, ábrák, ábrafeliratok követnek. A feliratok mindig a táblázatok, illetve ábrák alatt, arab számmal, egymástól független, folytatólagosan számozva legyenek feltüntetve. Amennyiben ez nem lehetséges, az ábra- és táblázatfeliratok külön oldalon, folytatólagosan szerepeljenek, ez esetben az ábrák és táblázatok mellett csak azok sorszáma szerepeljen, a lapon ceruzával feltüntetve a szerzők neve. Amennyiben a fő fejezeteket további alfejezetekre bontjuk, azok külön sorban írt címét húzzuk alá az alfejezetek szintje szerint egyszer vagy duplán. Kérjük a kettőnél több szintű alfejezetekre történő tagolást.

Címloldal: Ezen az oldalon kérjük feltüntetni a dolgozat címét, a szerzők nevét, munkahelyét vagy a szervezet nevét, amelynek munkatársaként a vizsgálatokat végezték, postai és e-mailcímet, valamint többszerzős cikkeknel a kapcsolatot tartó szerző nevét, ha ez nem azonos az első szerzővel.

Kivonat: A közleményben használt módszerekről, az elért eredményekről és következ-

tetésekről mellékelendő rövid kivonat (Abstract) tömören, de közérthetően mutassa be a vizsgálat célját, módszereit, főbb eredményeit és konklúzióit. Hossza ne haladja meg a 200 szót. A kivonat mellé a szerzők által javasolt, a cikk témakörét lefedő legfeljebb nyolc kulcsszót (Key words), továbbá a futófejben szereplő javasolt maximum 60 karakter hosszúságú rövidített címet (futócímet) is itt kérjük megadni.

Bevezetés: A bevezetésben ismertessük a felvetett problémát, valamint a témával kapcsolatos irodalom lényegre törő bemutatását.

Anyag és módszer: A vizsgálathoz használt anyag (vegyszer, eszköz, szükség esetén számítógépes szoftver), az alkalmazott módszerek, eljárások rövid leírása itt szerepeljen, olyan részletességgel, hogy a vizsgálatok más által eltérő helyen vagy időpontban azonos módon megismételhetők legyenek. E fejezetbe kerülhet terepi megfigyelések esetében a vizsgálati területnek a közlemény szempontjából történő leírása, jellemzése.

Eredmények: E fejezet a saját megfigyeléseket, vizsgálati eredményeket tartalmazza. Tartózkodjunk e fejezetben a vizsgálati módszerek leírásától, irodalmi összevetésektől, hipotézisek ismertetésétől, azokat a megfelelő fejezetekben tárgyaljuk.

Megbeszélés/Értékelés: A fejezet címének megfelelően itt történjék az eredmények kiértékelése, más közlemények adataival való összevetése, további kutatásokhoz hipotézisek, javaslatok tétele.

Táblázatok, ábrák: A cikkhez kérjük külön csatolni a feliratokkal, magyarázatokkal ellátott táblázatokat és ábrákat. Kérüljük az eredmények redundáns módon, szövegben, táblázatban és ábra formájában történő párhuzamos bemutatását. Mind a táblázatokat, mind az ábrákat úgy készítsük, hogy azok informatívak és könnyen megérthetők, illetve lehetőleg önmagukban is értelmezhetők legyenek, valamint tartalmazzák a bennük előforduló összes jelölés magyarázatát. Terjedelmes táblázatok és fotók, különösen a színes fényképek és rajzok közlését a lap csak a szerkesztővel történő előzetes egyeztetés után tudja esetlegesen elvállalni, de lehetőség szerint ezeket kerülni kell a kéziratban. Ilyen esetekben – amennyiben a szerkesztő beleegyezik a közlésbe – adott esetben a költségek a szerzőt terhelik. A táblázatok és ábrák a szöveg után szerepeljenek a kéziratban, a szövegben a szerzők szükséges esetben megjegyzést tehetnek, hogy az adott ábrát vagy táblázatot hova javasolják elhelyezni. A táblázatok és ábrák számozása egymástól független sorozatban, arab számokkal folyamatosan történjen, a szövegben történő hivatkozás sorrendjében. A táblázatok szövege (magyarázata) a táblázat alá írandó. Az illusztrációkat úgy kérjük tervezni, hogy nyomtatásban fél vagy teljes hasáb (6,2 vagy 13 cm) szélességűek legyenek. Az ábrák szövegét az ábrák alatt, vagy külön lapon, egymás alatt folyamatosan, az „Ábramagyarázat” (angol nyelvű kéziratnál „Figure Legends”) címszó után adjuk meg. Az ábrán szereplő jelek méretét úgy kell megválasztani, hogy azok a nyomtatott változatban, esetleges lekicsinyítés után is olvashatók legyenek, és illeszkedjenek a nyomtatott szöveg stílusához, így lehetőleg az is Times New Roman betűtípussal készüljön. Kérüljük az ábrákon elhelyezett, terjengős szöveget, különösen abban az esetben, ha az ábramagyarázatokat magyar és angol nyelven is meg akarjuk adni. Ugyancsak kerüljük a lényeges információt nem tartalmazó, pl. két-három számadatot kördiagramban bemutató terjengős ábrákat. A kinyomtatott ábrák felső szélére ceruzával írjuk rá a szerző(k) nevét.

A kéziratok elektronikus verziójában az összes táblázat és az ábra bemásolható a szöveget tartalmazó állomány végére (azaz egyetlen fájl tartalmazza a teljes kéziratot), vagy

pedig az ábrákat és táblázatokat külön állomány(ok)ban is beküldhetjük a kézirat szövegével. Utóbbi esetben pl. egy Word dokumentum tartalmazza a szöveget (cím, kivonatok, bevezetés, anyag és módszer, eredmények, értékelés, köszönetnyilvánítás, irodalomjegyzék, ábrafeliratok), míg külön-külön állományok az egyes táblázatokat és ábrákat. Elektronikus formában tárolt képek megfelelő felbontású „tif” vagy „jpg” formátumban küldendők be. Az illusztrációk a főszerkesztővel történt előzetes egyeztetés kivételével legyenek fekete-fehér színűek, a szerkesztőség nem fogad el olyan színes grafikonokat, melyek esetében azok színes volta nem szolgál extra információval az olvasó számára. Különösen figyeljünk oda Excel táblázatokból előállított grafikonok esetében erre.

Köszönetnyilvánítás: A cikk köszönetnyilvánítása legyen tömör, és a közlemény végen szerepeljen. Itt tüntessük fel a pályázatok, grantok hivatkozási számát is, amennyiben a kutatást külső forrásból finanszírozták.

Hivatkozások és irodalomjegyzék

Lehetőleg csak lektorált folyóiratokban megjelent közlemények, illetve elismert szakönyvek eredeti, a szakközönség számára általánosan még nem ismert, tényekkel, bizonyítékokkal alátámasztott megállapításaira hivatkozunk a szövegben. Valamennyi irodalmi hivatkozást kérjük felsorolni az irodalomjegyzékben, melyekre tételes hivatkozás történt a szövegben. Ugyanakkor a szövegben nem hivatkozott források ne kerüljenek az irodalomjegyzékbe.

Amennyiben konkrétan utalunk a szövegben a hivatkozás szerzőjére, neve mögött zárójelben tüntessük fel publikációjának megjelenési évét az alábbi módon pl.: *Keve (1984)*. Amennyiben a szövegben nem nevezük meg a hivatkozott tény vagy esemény leíróját, a hivatkozott forrást a szerző(k) vezetéknevének és a publikáció évének egymástól vesszővel elválasztva zárójelben történő feltüntetésével adjuk meg az alábbi módon: (*Keve, 1984*). Több forrásra történő hivatkozások esetében azt időrendben tüntessük fel, amennyiben azonos éveken belül a megjelenés sorrendje nem kideríthető, az éven belül legyen ábécésorrendben. Az egyes hivatkozásokat pontosvesszővel válasszuk el egymástól, azonos szerző több közleménye esetén elég az évszámok felsorolása, pl. *Keve & Schmidt, 1974; Schmidt, 1974a, 1974b; Aradi, 1983*. Kettőnél több szerzőnél szövegközi hivatkozásoknál az első szerző neve után az „*et al.*” (et alii, és mások) rövidítés írandó, pl. *Brown et al. (1982)*. Amennyiben másoktól szóban vagy írásban szerzett, még nem publikált információra hivatkozunk, a forrásként megadott személy(ek) neve mögött szerepeljen a „*pers. comm.*” (personal communication) vagy az „*in litt.*” (in litteram) megjelölés. Ez esetben évszámot nem szükséges feltüntetni.

Az irodalomjegyzék formai követelményei kapcsán általánosságban a folyóiratban megjelentek az irányadók. Folyóiratok esetében a szerző(k), a közlés évszáma, majd a közlemény eredeti címe következnek, melyet pont zár le. Ezt a folyóirat neve (melyet nem szükséges rövidíteni), kötetszáma, utóbbtól vesszővel elválasztva az oldalszám következik. Amennyiben a folyóirat egyes számainak oldalszámozása egy kötetben belül folyamatos, a füzetszámot nem szükséges megadni. Amennyiben az egyes számok oldalszámozása újratekődik, a kötetszám után gömbölyű zárójelben szerepeljen a füzetszám. Könyvek esetében a könyv címét követi a kiadó neve, vessző után a kiadás helye (több kiadó közös kiadása, illetve több város esetén elég az első kiadót, illetve az első várost megadni), és

ugyancsak vesszővel elválasztva a könyv terjedelme, melyet a „p.” (pagina, azaz oldal rövidítése) követ. Amennyiben a könyvrészletre hivatkozunk, melynek a könyv egészétől eltérő önálló szerzője van, a szerző, évszám, hivatkozott fejezet címe legyen a sorrend, melyet pont zár le. A pont után az „In” szót követően a könyv egészének az irodalmi adatai következzenek a szerkesztő nevének, a könyv egyéb hivatkozási adatának megadásával. Amennyiben a könyvnek egy részletére hivatkozunk csak, a kezdő és befejező oldal sorszámát adjuk meg gondolatjellel (nagykötőjellel) elválasztva. Ez esetben a „p.” rövidítés megelőzi az oldalszámokat.

Az irodalomjegyzékben csak azok a művek szerepeljenek, melyekre ténylegesen történik hivatkozás a szövegben. Az irodalomjegyzéket ábécésorrendben, azonos szerző közleményein belül időrendben kérjük felsorolni. Amennyiben ugyanazon szerzőnek egyedül és társszerzőkkel megjelent közleményeire egyaránt hivatkozunk, az egyszerűs cikkek megelőzik a társszerzőkkel készületeket.

Amennyiben a hivatkozott információ nem érhető el nyomtatásban, csak az interneten, tüntessük fel a közlemény szerzőjét – amennyiben ez nem ismert, a honlap tulajdonosát –, a dokumentum címét vagy rövid leírását, az internetes címet, majd gömbölyű zárójelben a letöltés dátumát.

Példa folyóiratok esetében: Kovács G. (1984): A hortobágyi halastavak madárvilága 10 év megfigyelései alapján. *Aquila* **91**, p. 21–46.

Könyv esetében: Cramp, S. & Perrins, C. (1994): The birds of the Western Palearctic. Vol. 8. Oxford University Press, Oxford, 899 p.

Könyvrészlet esetében: Kalotás Zs. (1998): Vetési varjú. In *Haraszthy L.*: Magyarország fészkelő madarai. Második, javított kiadás. Natura, Budapest, p. 355–356.

Tudományos, magyar és angol fajnevek, rendszertani sorrend és besorolás

A madárfajok rendszertani sorrendjét és tudományos neveit illetően *Dickinson (2003)* névjegyzéke, az angol nevek használatát illetően *Gill & Wright (2006)* jegyzéke követendő. A hivatalos magyar madárnevek terén az eddig publikált névjegyzékek az irányadók (lásd *Waliczky et al., 2000; Magyar et al., 2004*).

Az angol fajneveket nagy kezdőbetűvel írjuk (pl. Barn Swallow). Minden növény- vagy állatfajnál a cikkben (beleértve a címet) történő első említésénél tudományos nevét is írjuk ki. Listaszerű táblázatoknál használjunk csak tudományos (latin) neveket. Tudományos neveknél a kifejezetten taxonómiai tárgyú kéziratok kivételével a leíró (auctor) nevét és a leírás évszámát nem kell kiírni még a címben sem. Növényfajok esetében *Simon (2000)* tudományos, illetve magyar neveinek használatát javasoljuk.

Rövidítések, mértékegységek, statisztikai és egyéb számítások

A kéziratban rövidítéseket, kódjeleket csak úgy használjunk, hogy az ne nehezítse meg a szöveg megértését. Amennyiben lehetséges, tartsuk magunkat ilyenkor az e téren létező hazai és nemzetközi ajánlásokhoz, illetve szabványokhoz. A cikkben szereplő adatoknál és számítási eredményeknél kövessük az SI rendszer szerinti mértékegységeket. A statisztikai elemzések eredményeinek megadásához standard statisztikai jelöléseket használjunk. A statisztikai jelöléseket a szövegben szedjük dőlt betűvel (pl. *t*-teszt, $t = \dots$, $n = \dots$, $P < \dots$ stb). Az angol nyelvű kéziratokban a tizedest ponttal (pl. 6.3) és ne vesszővel jelöljük.

Útmutató a szerzők számára

Földrajzi nevek használata

Magyarországi földrajzi nevek esetében Magyarország egyes megyéinek földrajzinévtárában felsorolt neveket használjuk az ott található írásmóddal. Külföldi nevek kapcsán a Földrajzi világtalasz (*Papp-Váry et al., 2004*) névhasználata és írásmódja követendő.

Ritkaságok előfordulásával kapcsolatos közlemények

Az *Aquila* egy adott országban ritkaságnak számító madárfaj előfordulása kapcsán csak jegyzőkönyvvel, fénykép- vagy hangfelvétellel dokumentált és hitelesített adatain alapuló dolgozatokat közöl le. Az ország faunájára nézve új faj esetében teljes vagy rövid közleményt, a másodiktól tizedik adatig általában rövid közlemény formájában fogad el a szerkesztőbizottság kéziratokat. További előfordulások esetében javasoljuk azok regionális madártani folyóiratokban, múzeumi periodikumokban történő leközlését.

Korrektúra

A cikk a kefelelyomatot (korrektúrát) a szerkesztőség a szerzőknek e-mailben vagy postán küldi el, melyet a szerzőnek ki kell javítani, s azt a lehető legrövidebb időn belül (max. egy hét) vissza kell küldeni. A korrektúrán lényegi változtatást végezni, új szövegrészeket beszúrni, ill. régieket törölni már rendszerint nincs mód, a korrektúra csak a kézirat és a kefelevonat közötti eltérések (hibák) kijavítására szolgál.

Különlenyomatok

A megjelent közleményekből a szerző (több szerző által készített dolgozat esetén esetén az első, illetve a levelezésért megjelölt felelős szerző) 20 ingyenes különlenyomatot kap.

Javasoljuk, hogy az útmutatóban nem tárgyalt egyéb kérdések kapcsán a készülő dolgozatok szerzői konzultáljanak a főszerkesztővel.

Irodalom

- Dickinson, E. C. (ed.) (2003):* The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world. Third edition. Princeton University Press, Princeton, 1039 p.
- Gill, F. & Wright, M. (2006):* Birds of the World. Recommended English names. Princeton University Press, Princeton, 259 p.
- Magyar G., Hadarics T., Schmidt A., Sós E., ifj. Oláh J., Nagy T., Végvári Zs. & Bankovics A. (2004):* A világ madarainak magyar nevei 1. Lúdalakúak, nappali ragadozómadarak és lilealakúak. *Aquila* **111**, p. 145–166.
- Papp-Váry Á., Czermann F., Hidas G., Neményi I.-né & Szigeti B. (szerk.) (2004):* Földrajzi világtalasz. Cartographia Kiadó, Budapest, 464 p.
- Simon T. (2000):* A magyarországi edényes flóra határozója. Harasztok – virágos növények. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 976 p.
- Waliczky, Z., Magyar, G., Hadarics, T., Kovács, G., Schmidt, A., Bankovics, A. Nagy, T., Oláh, J., Sós, E. & Végvári, Zs. (2000):* A Nyugat-Palearktiszbán előfordult madárfajok magyar nyelvű névjegyzéke. *Aquila* **105–106**, p. 9–34.

Magyar Gábor
főszerkesztő